

Le z drugimi smo, <http://www.lezdrugimismo.si/>

Dr. Marijanca Ajša Vižintin
ZRC SAZU, Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije

Slovenščina kot drugi jezik: gradiva, načini poučevanja in dobre prakse
1. seminar: Živeti raznolikost: vključevanje priseljencev, slovenščina in medkulturni dialog

1) Slovenščino se je lahko naučiti ...

Michael Manske: Kako postaneš Slovenec? / How to become a Slovene, 11 Kako sklanjaš samostalnike,

<https://www.youtube.com/watch?v=Tm34HEXnf08&list=PLHHZ9vBEFJ2XYso4Lf2KLzqufj2WCCYHr&index=11>

2) Kdo izdaja gradivo za SDJ?

- Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik, <http://centerslo.si/knjige/>
- Zavod RS za šolstvo: gradivo za slovenske izseljence in njihove potomce
- Šole, založbe, projekti, različni založniki (v zamejstvu) itd.

3) usposabljanje za SDJ: Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik

4) Gradiva:

Za neopismenjene otroke: Križ kraž; za starejše neopismenjene: Slovenščina. Zbirka nalog za 1. razred osnovne šole (Rot Vrhovec, Gomboc)

Za mlajše otroke: Na poti k učenju slovenščine; Poigrajmo se slovensko

Za starejše otroke: Čas za slovenščino 1, 2

Za albansko govoreče: A, B, C ... 1, 2, 3, gremo; Šolski slikovni angleško-slovensko-albanski slovar; Slovensko-albanski dialogi

Priporočamo še: Slika jezika, Črkovno-slikovna stavnica, slikovne slovarje, revije (Ciciban, Cicido), družabne igre ...

5) Je slovenščina težka? Sožitje za skupno rast, 3. del, slovenščina

https://www.youtube.com/watch?v=v_q4SA-KDFc&index=3&list=PLEFL0L_00THodxPY6rpB8osl8qIz-AefQ

6) Trojna vloga slovenskega jezika

- učni jezik
- učni predmet
- jezik okolja

večleten, dolgotrajen in zapleten proces, soodvisen od mnogih dejavnikov

7) Temeljna podpora pri vključevanju

- pouk SDJ naj bo organiziran strokovno, sistematično in prilagojeno individualnim potrebam
- individualni program – spremljanje napredka!

- razširjeni program (podaljšano bivanje, jutranje varstvo, dodatni pouk, dopolnilni pouk, pouk neobveznih izbirnih predmetov in interesne dejavnosti)
- priprava razredne skupnosti
- medvrstniška podpora
- prostovoljstvo
- tutorstvo
- lokalna skupnost (nevladne organizacije, družinski in mladinski centri, knjižnice ipd.)

8) Kdaj poučevati SDJ?

Ena ura pred poukom? Med poukom?

Preduro / prve tri šolske ure + vključitev v razred? Ob treh popoldan?

Individualno? Skupinsko?

9) Vsak je učitelj slovenščine pri svojem učnem predmetu. **Vsak posameznik je soodgovoren za izključevanje ali vključevanje.**

10) Delavnica: Naučimo se predstaviti v albanščini.

Primerjava črk za samoglasnike:	Abeceda albanskega jezika = Alfabeti i gjuhës shqipe	Glavni števniki (1-20) = Numërorët themelorë (1-20)										
Slovenski samoglasniški trikotnik: 	Črka [glas: izgovorjava] A B C Ç D DH E È [a b ts č d ð e polglasnik] F G GJ H I J K L LL M [f g d h i j k lj l m] N NJ O P Q R RR S SH [n nj o p ć r rr s š] T TH U V X XH Y Z YH [t θ u v dz dž ü z ž] dh [ð] kot angl. this th [θ] kot angl. think	<table border="1"><tr><td>1 një</td><td>6 gjashtë</td></tr><tr><td>2 dy</td><td>7 shtatë</td></tr><tr><td>3tre, tri</td><td>8 tetë</td></tr><tr><td>4 katër</td><td>9 nëntë</td></tr><tr><td>5 pesë</td><td>10 dhjetë</td></tr></table> 11 njëmbëdhjetë 12 dymbëdhjetë 13 trembëdhjetë, trimbëdhjetë 14 katërbëdhjetë 15 pesëmbëdhjetë 16 gjashtëmbëdhjetë 17 shtatëmbëdhjetë 18 tetëmbëdhjetë 19 nëntëmbëdhjetë 20 njëzet; 21 njëzet e një	1 një	6 gjashtë	2 dy	7 shtatë	3tre, tri	8 tetë	4 katër	9 nëntë	5 pesë	10 dhjetë
1 një	6 gjashtë											
2 dy	7 shtatë											
3tre, tri	8 tetë											
4 katër	9 nëntë											
5 pesë	10 dhjetë											
ë (polglasnik) y (kot nemški ü)												
Predstavitev	Dober dan./Živijo. Jaz sem _____. Star/-a sem _____ let. Živim v/na _____. Govorim slovensko, albansko, angleško, nemško.	Mirëdita./Tungjatjeta. Unë jam _____. Jam _____ vjeqar/-e. Jetojë në _____. Flas sllovenisht, shqip, anglisht, gjermanisht. ⁹										

11) Priporočam: Vižintin, M. A. (2017). Medkulturna vzgoja in izobraževanje: vključevanje otrok priseljencev. Ljubljana: Založba ZRC.

12) Pomembne spremembe v zakonodaji 2018, 2019!

- intenzivni začetni tečaj slovenščine +
- individualni program / osebni izobraževalni načrt
- DOBRE PRAKSE: prve šolske ure, 3-5/teden, v prvi polovici leta po vpisu

12.1) SREDNJE ŠOLE: Pravilnik o tečaju slovenščine za dijake v srednjih šolah, UL RS 30/18, <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV13433>

3. člen (intenzivni tečaj slovenščine)

(2) Intenzivni tečaj slovenščine (v nadaljnjem besedilu: tečaj) šola izvaja po ustreznem programu v strnjeni obliki v prvem polletju šolskega leta. Dijakova tedenska obremenitev ne sme preseči obremenitve, določene z zakonom.

(3) Tečaj se izvaja v naslednjem obsegu:

- od 4 do 6 dijakov 120 ur,
- od 7 do 12 dijakov 160 ur,
- če je dijakov več kot 12, se na skupni obseg 160 ur za vsakega dijaka nad 12 doda 15 ur.

(4) Šola lahko dijaka oziroma dijake napoti na drugo šolo izvajalko tečaja po predhodnem dogovoru s to šolo. Če ima šola do tri dijake, jih napoti na drugo šolo izvajalko tečaja oziroma izvede tečaj sama po predhodnem soglasju ministrstva, pristojnega za izobraževanje. V tem primeru se tečaj izvede v obsegu 90 ur.

12.2) OSNOVNE ŠOLE: Pravilnik o normativih in standardih za izvajanje programa osnovne šole, UL 54/19, <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV7973>, 43.c člen (dodatne ure slovenščine za učence tujce)

Za učence, katerih materni jezik ni slovenski (v nadaljnjem besedilu: učenci tujci), ob vključitvi v osnovno šolo v Republiki Sloveniji šola v prvem letu organizira dodatne ure slovenščine.

Za učence tujce, ki se v osnovno šolo vključijo v prvem ocenjevalnem obdobju, šola organizira dodatne ure slovenščine v skladu z naslednjimi merili:

Skupina	Število ur za skupino
do 4 učencev	120
od 5 do 8 učencev	160
od 9 do 17 učencev	180

Če se v osnovno šolo do konca meseca oktobra tekočega šolskega leta prvič vključi devet ali več učencev tujcev, lahko šola sistemizira delovno mesto strokovnega delavca v skladu z naslednjimi merili:

Število učencev	Delež delovnega mesta
9 do 17	0,25
18 do 26	0,50
27 do 35	0,75
36 do 44	1